

DADES GENERALS

Curs acadèmic	Curs 2022/2023
Tipus de curs	Màster de Formació Permanent
Nombre de crèdits	60,00 Crèdits ECTS
Matrícula	1.500 euros (import preu públic)
Requisits d'accés	Professionals de la docència Professorat d'Educació Secundària, Formació Professional, Professorat universitari Investigadors Bibliotecaris Mediadors i gestors culturals
Modalitat	On-line
Lloc d'impartició	
Horari	
Direcció	
Organitzador	Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura
Direcció	Álvaro Máximo Pons Moreno Profesor/a Titular de Universidad. Departament d'Òptica i Optometria i Ciències de la Visió. Universitat de València Noelia Ibarra Rius Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura. Universitat de València
Terminis	
Preinscripció al curs	Fins a 21/12/2022
Data inici	Gener 2023
Data fi	Octubre 2023
Més informació	
Telèfon	961 603 000
E-mail	informacio@adeituv.es

PROGRAMA

Història del Càmic I

1. Desenvolupament històric de la narració visual: de la narració dibuixada a la narració gràfica.
2. L'inici de la historieta a Europa.
3. El salt a Amèrica: establiment del càmic modern.
4. Els primers passos del càmic: el gènere com a element de cohesió
5. El càmic europeu. De la postguerra a la narració adulta.
6. L'evolució del càmic cap a les formes adultes
7. El càmic espanyol del segle XX: dels seus inicis a la transició
8. El càmic espanyol del segle XX: de la transició al boom i el crash

Història del Càmic II

1. El càmic occidental en el canvi de segle
2. El manga al Japó: cap a la conquesta internacional
3. La irrupció de la novel·la gràfica
4. Noves temàtiques de la novel·la gràfica
5. El càmic espanyol en el canvi de segle: de la supervivència a una nova expansió
6. El càmic espanyol del segle XXI
7. El càmic contemporani a Llatinoamèrica.

El llenguatge del càmic

- Orígens del llenguatge de la historieta

- Estructures del llenguatge del cÃ²mic: dibuix i vinyeta
- ParÃ metres d'ordre i configuraciÃ³ de la pÃ gina
- Les maneres de la narraciÃ³

GÃ¨nere i identitat en el cÃ²mic

IntroducciÃ³: gÃ¨nere, feminisme i histÃ²ria de les dones.

Les dones en el cÃ²mic. AproximaciÃ³ histÃ²rica.

Del cÃ²mic femeni al cÃ²mic d'autoria femenina.

Feminismes en el cÃ²mic i cÃ²mics feministes.

La representaciÃ³ de les feminitats i les masculinitats en el cÃ²mic.

CÃ²mic i identitat sexual.

Ãs del cÃ²mic a l'aula per a divulgar valors feministes i de gÃ¨nere.

El cÃ²mic no del cÃ²mic a l'aula

---

0. IntroducciÃ³ general
1. El cÃ²mic en el currÃ culum
2. Propostes educatives a l'aula
3. IncorporaciÃ³ del cÃ²mic al relat de l'aula
4. CÃ²mics per a l'aula

CiÃ¨ncia i CÃ²mic

- 1.1. La ciÃ¨ncia en el cÃ²mic
- 1.2. La visiÃ³ del cientÃ fic en el cÃ²mic
- 1.3. CiÃ¨ncia grÃ fica: de les matemÃ tiques a la medicina
- 1.4. CÃ²mics per a usar a l'aula de ciÃ¨ncia.
- 1.5. Propostes de treball a l'aula

El cÃ²mic a l'aula de llengua i literatura

- Literatura i comic. L'adaptaciÃ³ literÃ ria en cÃ²mic
- L'Ãs del cÃ²mic com a alternativa de lectura, noves aproximacions
- CÃ²mics per a utilitzar a l'aula de literatura
- El cÃ²mic: limitacions i avantatges en l'aprenentatge d'idiomes
- Exemples prÃ ctics d'Ãs del cÃ²mic a l'aula de LE
- CÃ²mics per a utilitzar a l'aula de LE
- Propostes de treball

HistÃ²ria i CÃ²mic

- 1.1. HistÃ²ria i cÃ²mic
- 1.2. La representaciÃ³ de la histÃ²ria en el cÃ²mic
- 1.3. L'Ãs del cÃ²mic a l'aula d'histÃ²ria
- 1.4. CÃ²mics per a utilitzar a l'aula d'histÃ²ria
- 1.5. Propostes de treball

Art i CÃ²mic

L'art en el cÃ²mic: influÃ¨ncies i prÃ ctiques.

- El cÃ²mic en l'art
- El cÃ²mic com a art
- La relaciÃ³ del cÃ²mic amb unes altres disciplines: art i cinema

Metodologies d'Ãs del cÃ²mic a l'aula

- Metodologies didÃ ctiques amb el cÃ²mic
- CreaciÃ³ de cÃ²mic per a l'aula: proposades
- MotivaciÃ³ de l'alumnat a travÃ©s del cÃ²mic

El cÃ²mic en l'aprenentatge de segones llengÃ¼es

---

1. Aprendre segones llengÃ¼es: l'enfocament comunicatiu orientat a l'acciÃ³.
2. El cÃ²mic i el desenvolupament de la competÃ¨ncia comunicativa.
  - i. La competÃ¨ncia lingÃ¼Ãstica a travÃ©s del cÃ²mic.
  - ii. La competÃ¨ncia sociolingÃ¼Ãstica: els elements culturals i interculturals del cÃ²mic.
  - iii. La competÃ¨ncia pragmÃ tica: funcions lingÃ¼Ãstiques; coherÃ¨ncia i cohesiÃ³ en el cÃ²mic.
3. La competÃ¨ncia paralingÃ¼Ãstica en el cÃ²mic: els sentiments, les actituds, l'humor i la ironia.
4. El cÃ²mic en la realitzaciÃ³ de les activitats de llengua.
  - i. ComprensiÃ³, expressiÃ³, interacciÃ³ i mediaciÃ³.
  - ii. L'Ãs del cÃ²mic en els materials d'aprenentatge.
  - iii. Eines digitals per a la creaciÃ³ de cÃ²mics

Nous camins del cÃ²mic contemporani

El cÃ²mic de no ficciÃ³ i el cÃ²mic periodÃ stic

- El cÃ²mic com a narrativa transmÃ¨dia
- Del cÃ²mic autobiogrÃ fic a la memÃ²ria histÃ²rica
- AbstracciÃ³ en el cÃ²mic i poesia grÃ fica

El cÃ²mic com a eina transversal

- El cÀmic i transversalitat: possibilitats
- El cÀmic social.
- El cÀmic i diversitat: funcional, afectiu-sexual, cultural, origen, Àtnia...
- CÀmic i ecologia
- CÀmic i mercat

Treball Fi de Màster

Treball fi de màster

PROFESSORAT

Eduard Baile LÃpez

Profesor Universidad de Alicante

Josep Ballester Roca

CatedrÀtico/a de Universidad. Departament de DidÀctica de la Llengua i la Literatura. Universitat de ValÃncia

Jordi CarriÃn GÃilvez

Profesor/a Asociado de Universidad. Universitat Pompeu Fabra

Pedro Cifuentes BellÃs

Profesor IES Miquel Peris

Adela Cortijo Talavera

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Filologia Francesa i Italiana. Universitat de ValÃncia

Manuel De la Fuente Soler

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Teoria dels Llenguatges i CiÃncies de la ComunicaciÃ. Universitat de ValÃncia

David FernÃndez de Arriba

Profesor de Secundaria. Licenciado en Humanidades en la especialidad de Historia y posgrado en Sociedades Africanas y desarrollo.

Noelia Ibarra Rius

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de DidÀctica de la Llengua i la Literatura. Universitat de ValÃncia

JesÃs JimÃnez Varea

Profesor/a Contratado Doctor/a. Universidad de Sevilla

Elena Masarah Revuelta

Blanca Mayor Serrano

Traductora e investigadora

JerÃnimo MÃndez Cabrera

Ayudante/a Doctor/a. Departament de DidÀctica de la Llengua i la Literatura. Universitat de ValÃncia

Asier Mensuro Puente

Historiador del Arte especializado en cine, cÀmic y otras artes narrativas. Miembro de la AsociaciÃn de CrÃticos y Divulgadores de CÀmic

IvÃn Pintor Iranzo

Profesor/a Asociado de Universidad. Universitat Pompeu Fabra

MarÃa Pilar Pomares Puig

Profesora Asociada Universidad de Alicante

Ãlvaro MÃximo Pons Moreno

Profesor/a Titular de Universidad. Departament d'Ãptica i Optometria i CiÃncies de la VisiÃ. Universitat de ValÃncia

Francesc Josep Rodrigo Segura

Ayudante/a Doctor/a. Departament de DidÀctica de la Llengua i la Literatura. Universitat de ValÃncia

JosÃ Rovira Collado

Profesor del Departament d'InnovaciÃ i FormaciÃ DidÀctica de la Universitat d'Alacant.

Santiago Selvi Nacher

Profesor de Secundaria

Gerardo Vilches Fuentes

OBJECTIUS

Les sortides professionals que té el curs són:

El còmic té un gran abast entre xiquets, joves i adults, per la qual cosa convertir aquest gènere en una eina que ofereisca un vessant educatiu és una opció que presenten especialistes de la Universitat de València. Així com es crea el Màster Propi en Còmic i Educació, únic a nivell nacional. El còmic té moltes aplicacions i possibilitats metodològiques dins de l'educació, i mitjançant aquest màster tindràs accés a elles.

Docents i professionals de la pedagogia aprendran les enormes qualitats que ofereix el còmic com a eina de gran potencial didàctic. A més, si desitges tindre una formació més especialitzada en el tema, el Màster Propi en Còmic i Educació t'interessa.

D'aquesta forma, en cursar el Màster Propi en Còmic i Educació, docents i persones interessades a formar-se en l'àmbit educatiu, podran adquirir les següents habilitats:

- Reforçar les seues estratègies didàctiques mitjançant les possibilitats metodològiques que ofereix el còmic.
- Aprofundir en l'univers del còmic com a part fonamental de l'educació lectora i literària en diferents àmbits educatius.
- Promoure pràctiques innovadores, d'investigació i millora professional relacionades amb la literatura i la lectura.
- Conèixer i aprofitar el potencial del còmic en la formació integral d'una persona.
- Crear al voltant del còmic un espai de reflexió i diàleg crític, a més de les seues possibilitats didàctiques.
- Conèixer al còmic com una possibilitat educativa mitjançant accions, experiències, activitats i dinàmiques.

El còmic ocupa una part important de la gent jove hui dia. Utilitzar aquesta valuosa eina a favor de l'educació, pedagogia i ensenyament forma part dels objectius del Màster Propi en Còmic i Educació. Es tracta de tindre un acostament diferent i enriquidor amb els educands mitjançant un mitjà que per a ells resulta valuós i del qual poden obtindre no sols la part lúdica, sinó enriquir-la per a obtindre el major profit possible.

L'aprenentatge del còmic com a eina educativa i pedagògica serà integral en el Màster Propi en Còmic i Educació, partint de la seua història, on es veurà des del desenvolupament històric de la narració gràfica, les seues diferents etapes en diferents entorns, fins a la seua evolució cap a les formes adultes. Per descomptat, es donarà la rellevància al còmic en el segle XXI, sota les seues diferents formes com són: novel·la gràfica, mànega, còmic nord-americà, còmic europeu i el còmic llatinoamericà i el còmic espanyol.

A més, en el Màster Propi en Còmic i Educació es donarà rellevància al còmic en el descobriment de la lectura i literatura des de l'aula de Primària, també per a emprar-lo en xiquets amb necessitats especials. Es farà el plantejament corresponent en el cas del còmic a l'aula de Secundària, com és a l'aula de llengua i literatura, així com la relació entre ciència i còmic, història i còmic i art i còmic. Així mateix, s'estudiarà el gènere i identitat en el còmic, els nous camins en el còmic contemporani, i es farà un treball de fi de màster.

Avantatges de realitzar el Màster Propi en Còmic i Educació:

1. Comprendre i aprofitar l'abast que té el còmic en la promoció lectora de l'alumnat, així com l'adquisició i desenvolupament de diferents competències.
2. Conèixer els títols, obres i autors adequats per al desenvolupament de continguts curriculars o estratègies didàctiques.
3. Obtindre els coneixements per a saber emprar el còmic com una eina del descobriment de la literatura.
4. Saber com millorar la competència *lecto-literària mitjançant el còmic.
5. Aprofitar el seu potencial en la formació integral de l'ésser humà.
6. Conèixer accions, experiències, activitats i dinàmiques entorn del còmic com a possibilitat educativa.
7. Gràcies a que és online, és 100% compatible amb l'activitat professional. Encara que també es comptaran amb presentacions presencials de caràcter voluntari.